

**CONSPECTUS
DISPUTATIONIS MEDICAE**

QUAM

DEO (SUPREMO MEDICO) DUCE,

AUSPICE DEIPARA,

ET

PRAECIDE D. D. J. EMMANUELE DAVALOS.

SUSTINEBIT

IGNATIUS MORALES BACCALAUREUS PHYSICUS

REGII ANATOMES ANPHITHEATRI ALLUMNUS

IN DIVI MARCI REGIA

AC

PONTIFICIA ACADEMIA

DIE 3. *Septembris.*

ANN. DOMINI 1808.

Limae Typis Domus Orfanorum.

EXCELLENTISSIMO.

D. D. JOSEPHO. FERDINANDO. ABASCAL.
ET SOUSA.

ORDINIS. MILITARIS. S. JACOBI. EQUITI.

COHORTUM. PRAEFECTO.

PERUVIAE. PROREGI. AUSPICATISSIMO.

PRIMATI. REGII. PRAETORII. LIMENSIS. PRAESIDI.

PLACIDO. PROSPICIENTI. SOLERTI.

REGNI. SOSPITATI.

MILLE. MONUMENTIS. INCLEYTO.

DIVINO. QUASI. AFFLATU.

IN. MUNDI. ADMIRATIONEM. AMERICAЕ. BONUM,

JUSSU. IMPERIO. MUNIFICENTIA.

S. FERDINANDI. COLEGIIUM.

SALUBERRIMAE. FACULTATIS.

CONDITUM. ACCINTUM. MUNITUM.

DE SECURIT. PUBLICA. DE APOLLINARI. SCIENTIA.

OPTIME. MERITO

ANN. DOMINI 1808

Imce Typis Bonns Organum

EXCELLENTISSIME DOMINE.

Primordia nascentis Ferdinandi Collegii á minimo alumnorum decerpta humillime tibi offero. Exiguum sane munus. Jam non exiguum, si tuo excelso nomine insignitum in lucem prodire dignanter concesseris. Res Meridionali Americae felicitis augurii plena.

Aedificium Regium: aspectu grave: porticu magnum: decem successive in angulo auditoria, sive aulae, superbum in centro Amphitheatrum Hortis circumdatum, S. Ferdinandi Collegii ornamenta. Porticus semper erit adornata triumphis. Hic saluberrima Limaana facultas quae Professores suos ad dignitatis culmina evehit, munificentiae tuae in publicis monumentis praeclarum exhibebit testimonium. Decem igitur magistri. Electos jam vidimus illos quorum nomina, famaue non vulgaris per omnium ora volitant.

Par est igitur, Excellentissime Domine, sub egregio tuo honore apparere illud opus, quod te praedicat conditorem, et eo nomine tuum est, quod

tibi tantorum beneficiorum Linciam erga gentem
immortalem imperit gloriam Virtutes quidem vestrae
ad efringendos consequentium aetatum Heroas toti
Orbi offerentur.

Id unum mihi superest cupiendum, quod tenta-
men hoc qualecumque iis subsidio esse valeat, qui-
bus ipse nonnumquam procul fertilia pollituraque
verae laudis suppeditabis argumenta.

EXCELLENTISSIME DOMINE.

IN PERPETUAM GRATI ANIMI MEMORIAM.

D. O. C.

Ignatius Morales.

TITULARIS MEDICO-CLINICA.

Tussis elapsi proxime autumnii convulsiva puerorum: Phlebotomia et repetita Catharci expugnata feliciter.

Vix Divinae Jatricae vestibula ingresus, ut horriferae quae Mortalium genus obruitur caernarum caervam prospiciens, ab illis imperpetuum lumina detorsissem, ni humanitate instructus, similibus meis inserviendi cupidine tactus fuisset animus. Tot inter calamitarum genera, nulla truc-

lentior, nulla terribilior, miserabiliorque nulla mihi visa fuit, quam illa concussio sonora, violenta pectoris totiusque corporis, quae non raro miseros aegros immaniter suffocat, trucidat; cumque hocce affectu, Pertussi dicto, dum Nosodochium Beatæ Mariæ Charitatis adibam, percussos vidi plurimos, et postquam Clinicam Medici operam exploravi, nil magis percipivi quam morbi hujus quamdam tenere novitiam. Id circo ad pensum implendum exponere cogitavi.

Tusses quae se obtulerunt sub initio Aprilis anni labentis 1808. Limana hac in Urbe, earumque historiam, et Therapeïam exarare nunc animus est, non ea cum solentia quae in Arte exercitatum virum decet, sed prout vires Tyronis sinunt; ea fretus opinione, me vestris observationibus, Antisites Scientiæ Medicæ ornatissimi, meliorem futurum.

Varium admodum Coelum, per eam statem calidissimam, autumnum frigidum, ac siccum anno 1807; hyemem autem frigidam et parum humidam, praeter morem experti sumus cum constitutionibus Pleuriticis, et Peripneumonicis: ineunte mense Aprilis derepente emicuit affectus ille pueris praecipue infestus, qui velut afflatu quodam à Sideribus immi-

sso, quasi plurimos una corripuit, quidam benigne. alii maligne, ast rarissime. Tamen haud judicare licebat de morbi malignitate, violentia Symptomatum quae primis occurrebant diebus, namque servato regimine plures ex iis qui gravius aegrotabant, intra biduum curabantur.

HISTORIA MORBI.

LEvi horrore, incipiebat motus, quem sequebantur incerti et vagi calores, sensus quasi ponderis ad caput referendus, obtusus dolor praecipue circa frontem cum oculorum illacrimatione. Insultus erant subitanei, tussis ferina, et clangosa, facies colore atro violaceo, nonnumquam sanguis ex ore, naribus, oculi prominebant, palpebrae inanescebant, accessio vomitionibus ut plurimum terminabatur. Pulsus frequens erat, plerumque durus, et tensus, crescebat frequenter serotinis horis, et remittebatur versus diluculum levi cutis madore. Lingua erat subalbida, mucro albescente obducta, urinae rufae interdum albicantes.

De benignitate judicabamus pulsus vigore,

benignitate Symptomatum , excretionum libertate. De Malignitate vero summa totius corporis circa febris insukum debilitate , et lassitudine, subindeque animi abjectione ,et inquietudine, quae signa sunt hujus casus Pathognomonica , pulsu debili , parvo , frequenter vndulante , quandoque simul duro, cibi fastidio . agrypnia , somno gravius afflictae , voce interrupta &c.

Circa causas materiales catarrhorum epidemicorum dispar est ubique opinio. Isti cum Veteribus á dyscrasiis eas deducunt, á crudo scilicet aggesto (diversas pene tempestates sese invicem succedentes , aut crasi senibus propria.) Ideoque Phlegmaticos, otiosos credunt iis morbis esse maxime subditos. Alii cum Huxamio totum opus ex aëris qualitate deducunt , et partibus acriouibus quae per poros absorventur , quod alteri negant cum sub tempore frigidiore , et post Solstitium hybernum etsi aër frigidior sit, viderunt tamen saepissime Catarrhos Epidemicos autumnales disparuisse. Alii ventis varietati tempestatum, perspirationique in minutae totum hoc opus committunt, et plures catarrhorum varietates deducunt á vitae regimine, Climate, expositione domicilio

rum, corporis et Viscerum habitu, temperamenis (1), Alteri cum Sydenhamo omnem considerationem á causis primariis deductam, vagam et inutilem esse censent, et dyscrasias catarrhales quasi coelitus emissas, volunt spectari (2), easque tamen ex inspectione sanguinis emissi, aut curationibus deducunt, et quamvis falax sit inspectio sanguinis, et extractus é venis nutriticum induat eandem pelliculam quam in catarrhosis, hic modus considerandi objectum visus est certior, quam dogmaticorum praecepta. Varias esse dyscrasias Catarrhales volunt plerique Autores, Ballonius alias acrimonia et tenuitate afficere, alias spissitudine, alias proclivitate ad Peripneumoniam modo exquisitam, modo notham: modo copia magis peccare materiem, alii modo qualitate frigida, modo calida dicunt, modo reclinare magis minusve ad putredinem cum Pringlio admittunt (3). Lites has componere vetat

(1) Vide Sins. Hoffm.

(2) Morborum epidemicorum causam imperscrutabilem esse Medicorum nemo inficietur. Gort. desc. morb. epid. Pag. 1.

(3) Miasma cum aëre inspiratum non tantum esse causam catarrhorum, sed etiam materiam perspirabilem recentam, et corruptam vult Gorter loc. cit.

iubenilis aetas, in hoc ecclesiae Medicinae (4) si
liceat proponere meam opinionem, fautor essem.

Ad hunc morbum disponunt in adultis Asthma
humidum, proxima ad Phthisim dispositio,
Cachexia, et Cachochimia, Scabies, Erysipelato-
sa diathesis, arthritis vaga, clausa cauteria, omissa
purgantia asueta, perspirationis Santoriana repercu-
ssio, repentina mutatio e loco calido ad frigidum, vel
e frigido ad humidum, digestiones tardae cum co-
rruptela in primis viis.

Hunc morbum determinant venti boreales

(4) Disputare velim de Theoria donec Theorica
eruat veritas, quae forsitan ante Mundi finem ex suo pu-
teo integra haud prodibit; sed in facienda Medicina una-
nimes uti decet, optaverint omnes. Privata res est opinio Theo-
retica, praxis publicae utilitati litat. Factitent Medici quod
Aristides, ac Themistocles proceres Attici perpetuo priva-
tis inter se disceptantes, sed, quoties publica negotia gere-
rent deponentes finis obtinendi causa, simultatem quam re-
versi ad privata studia resumebant. „ Verihof. obs. de febrib-

(5) repentina aëris calidi in frigidum mutatio ,
 Aequinoctii tempore, tempestatum vicissitudines á sicca
 in humidam; vestimentorum hyemalium vere cita
 depositio, aestate vero pluviae Matutinas et Seroti-
 nas horas reddentes frigidas, incessus pedibus nudis
 super frigida loca , pectus á frigore non tectum,
 habitatio in locis humidis , et frigidis , &c.

Quaedam habet Hippocrates circa constitutio-
 nes aëris quibus procurantur catarrhi quae praeter-
 mittere non decet. Notat hyemem australem, plu-
 viosam , et tranquillam , ver autem siccum et aequi-
 lonium catarrhis, in Senibus brebi perimentibus lo-
 cum dare. Aestatem siccam et aequiloniam, autumnum
 pluviosum et australem eundem morbum parare; vide-
 turque diversam dyscrasiam desiderare hujus morbi
 Genesim. Modo acrem, tenuem , modo gypseam , len-
 tam et tenacem , circa quae ulterius non excurrat,
 cum quisque commentaria Gorteri in aphorismos le-
 gere possit.

Circa Symptomata quaedam notanda ve-
 niunt, alia esse essentialia, alia accidentalialia quae ex

(5) Tusses siccas, et guturis asperitates induit consti-
 tutio temporis aequilonaris. Hipp. aph. 5 sect. 3. (8)

parte subjeti oriuntur, aut ex parte morborum conjunctio-
 nis. Essentia catarrhorum Symptomata superius expo-
 suimus: fluunt necessario ex impedita perspiratione, con-
 versione materiae retentae in organa respirationis: cau-
 sa qua sic fluit materia partim ad membranam pi-
 tuitariam, et Pulmones facile intelligitur ex commu-
 nitate functionum; cum Cutis, Pulmo, Membranaque
 pituitaria perspirationi famulentur. Sed alia oriuntur
 ex vicinitate partium, talis est capitis affectio quae
 concomitari solet Catarrhum; afficiuntur enim, Cepha-
 lalgia, Vertigine (6). Tinnitu aurium (7). Catarrhis
 epidemicis accedere solet febris, quae sua habet phe-
 nomena á Catarrho distincta, et quibus augetur saepe
 morbi periculum. Non ibimus in percurrendis iis
 Symptomatibus, eo magis quod varii generis fe-
 bres, quales sunt febris lenta nervea (8), Syno-
 chus, aut febris putrida, malignave his adjungi po-
 sunt quae nos ducerent in campum spatiosorem.
 Tandem in complicatione morborum abitu Catarrhi
 in Peripneumoniam notham, abscesum hydrothoracem,

(6) Vide Gort de Vertig.

(7) Cattheuseur.

(8) Vide histoire de la Soc. roy. tom. 2.

tabem, alia oriuntur phenomena quae hos morbos maxime spectant, de quibus hic agere locus non est. Licet in obscuris lateant pertussis causae, ex observatis nostris in aegris clare patet, quod quae grassavit proximo elapso autumno febre gastrica pituitosa suas natales habuit. Sub constitutione hyemali, seu pituitosa prae caeteris grassantur tusses, Coryzae, fluxiones catarrhosae, et pertusses, &c. Ad varias morborum cujusque tempestatis inter se complicationes rapido oculo attendat Medicus. Hyeme sub coelo saltem pluvioso pituita praedominatur, sed et sat saepe dies aut haebdomade siccae, et frigidae, humidis et calidis diebus, aut haebdomadibus succedunt, et alternatim; tunc affectiones pituitosae inflammationi procul dubio immiscebuntur: curatio igitur non poterit esse eadem.

PROGNOSIS.

Catarrhus benignus periculo vacat, modo regimine obtemperetur, malignus vero maximum portendit periculum. Subjecta imbecilliora praesertim si difficile sudent, non sine labore curantur. Morbus si diutius perseveret, et ultra quadragesimum diem extendatur, in febrem haeticam facile

D.

transit. Febris Catarrhalis quae supervenit Asthmaticis, Cachecticisque in hydropem Pectoris, et Phthisim abit. In senibus per aegre solvuntur. Anni tempestates frigidae, et aquilonares difficilissimam reddunt curationem. Saepe evenit ut in Peripneumoniam degeneret, Seniores ex improvise trucidet, quod maxime evenit ex Hippocrate, si hyemi australi et pluviosae, succedat Ver siccum, et aquilonium. Aestate facilius curatur quam autumnali, et hibernali tempore, nisi quaedam ex parte aëris sit putrida constitutio. Qui in tabem degenerat pulmones exulcerare solet. Tussis puerorum catarrhalis gravior et Epidemica, quae Coqueluche apud Gallos dicitur, et quae elapso autumnno grassavit nostro sub Jobe, suis exacerbationibus, vel paroxismis distinguitur. Exitialem saepius habet exitum, si dentitioni, variolis, aut morbillis superveniat: ad certum gradum evecta periculi nunquam expers videtur, praepressis si febre validiori, aut Sibilositate. Summa difficili respirazione et Dyspnoea tussis nostra orbata fuit, minus funesta propterea

CURATIO.

I Nitio morbi viget strictura spasmodica, quam **erethismum** vocamus; Anxius est aeger, ardent fauces,

et bronchia, adstringitur Ventriculus, irregularis est
 circulatio; ideo praestat phlebotomia, et diluentibus
 uti, ut solvatur strictum. Ad hoc conducunt Pusa-
 nae molles, demulcentes, aquae pulli, collutiones oris
 sine gurgurisatione, et cum antiflogisticis, clismata emo-
 llientia; et si tussis urgeat, somnus sit irrequietus, emulci
 va cum anodynis. Dieta austera sit. Sedato erethismo
 ad leniora cathartica confugiendum, ad leviter re-
 solvenia, diapnoïca, &c. Therapeïa hujus morbi ut rite
 instituatur, tam per venae sectionem, quam cathar-
 sis est evaquandum, cujus methodi utilitas pluri-
 mis autoritatibus, et quidem non exigui ponderis
 firmatur. Audiamus enim in hoc magnum Syden-
 hamium. “ Si remedia, ait, pectoralia quod atti-
 “ net (praeterquamquod eorum usu gratificamur
 “ aegris) non intelligo quo pacto amoliendae tussis
 “ causae queant conferre Id certo scio inutilem
 “ in his tantum temporis; impendi; non numquam
 “ etiam sanguinis massam eoque debilitari á reten-
 “ tis particulis seri naturae inimicis, pulmonesve
 “ insuper Tussi irritatos ita conquasari motu vio-
 “ lento, ac fere continuo, ut non raro via sternatur
 “ ad tabem,, Nota bene 1. quod si praepo-

Ileant hoc tempore lassitudinis et debilitatis sensus, pulsusque sit parvus, tremulus, vacilans, metuenda est malignitas, quo in casu paucis horis concidit erethismus, et periculum imminet, neque adeo jubant laxantia, tuncque movendus est vomitus radice Brasilensi, et epipastica ad crura, et coxas applicanda; cum Hippocrates docuerit morbos pectoris maxime judicari abscessu ad has partes. 2. Ex tempore Hippocratis notum esse valde, senes non aequè demulcentibus jubari, quam adulti. In his enim defectu motus pituita crasior (ajunt Chenot Tauwri) et acrior, circa loca pulmonalia colligitur, eo facilius, quod Cartilago Epiglottidis ossea quasi sit, et minus arcte claudi possit rimula, tandem eos difficile perspirare; ideo Hippocrates vini portionem, et Hydromel praescribebat. 3. Infantes magis à stomacho tussire, et emesi, et cathartisis, et stomachicis potissimum curandos esse.

Quod si sputa difficile excreentur ob siccitatem phlogosis, gutturis, et asperae arteriae suadenda sunt eccleemata mollia, vapor aquae laepidae. Sin minus torpecet Pulmo, Oximiel scilicet, tandem *Kermes* minerale praescriberentur.

Ubi autem morbus ibat in putridam febrem,

In usum veniebant acida, sive vegetabilia, sive mineralia dulcificata, ac simul alternis diebus purgantia cum Matina, et Tartaro Emerico fracta dosi adhibito.

Cardialgiae medebamur initio leni emetico; deinde aqua destillata Menihæ, cardiacis levioribus. Hoc enim Symptoma debilitatem virium secum ducit, et ex purgato ventriculo evanescit.

Dolori laterum opitulabamur Vesicantibus loco dolenti applicatis.

Delirio obveniebamus usu boli compositi ex Nitro, Camphora, Syrupo Cichorei, interdum vesicantibus, et epipasticis.

Dysenteriae vero emesi, ope mediocris dosis radicis Brasilensis, ac dein Prisana demulcenti, et enematibus anodynis; quae si in Diarrhaeam abiret, soluto morbo primario praescripsimus decoctum Sydenhami, et Simarubae.

Quod spectat venae sectionem, non parum in usum veniebat: in aegris ubi dolor laterum, vel respirandi difficultas augebant, tunc protinus, et sine mora adhibita est, habita semper virium ratione.

Jam vero harumce duarum classium praestantiora remedia, scilicet Phlebotomiam, et catharcim aper-

tius pro coronide liceat exponere, horumque dotes eximias in curanda tussi, exemplis numero paucis, ac forte rerum copiosissimis illustrare.

OBSERV. I.

PRimo Aprilis anni 1808 puer annum unum natus Nosocomium Beatae Mariae Charitatis adivit gravi tussi laborans, quae miserum ad extremum pene adduxerat. Exasperationes habebat vesperi, Catarrhus erat. Tussis convulsiva. Nec quicquam curare poterat. Vomitiones frequentes. Albus albicantia deiecit, deinde substitit. Phlebotomia statim celebrata, convulsio levis. Tussis perseverabat. Catharci repetita albus sollicitata reddit multa biliosa. Mane et sero deinde stomachicis, et anodynis convaluit.

OBSERV. II. III. IV.

INfantulae tres quarum prima adivit initio Aprilis erat anni unius et dimidii: secunda anni unius 18 Maii. Tertia anni et dimidii 29 Junii tussi convulsiva tenebantur, contenta in Stomacho rejiciebant, ipsis Phlebotomia, purgantia lenia, potum ex aqua Pulli ministravit Medicus, et convaluerunt.

OBSERV. V.

Alter aegrotans memorabilis quidem (Emanuel Pando) annos quinque natus Nosocomium accedit die 11 Maii tussi convulsiva pertinasi correptus, febris aderat continua, tussis ferina, scabra lingua, sitis ingens, summi caloris in thorace perceptio, conatu tussiendo eiciebat non modo contenta in stomacho, ast sputa alba cum ingenti sanguinis copia, primis diebus ichorosus, decursu temporis ruber, ac tandem rutilans, eundem Medicus venae sectionem jubet, in primo vase frustra, ictus ad 4 ad 112. Propinavit potum ex aqua Pulli: semigranum Opii: sex vena aperta: catharcis repetita, vesicantia pectori et nucae admota, tussis adhuc cum sputis crudis, copia semper sanguinis, donec 10 Julii decoctum Quinae lacte maridatum, omnia meliora.

OBSERV. VI.

Septem annorum Puellam tussi gravissima affectam die et nocte urgente in Nosodochium venit die 10 Julii, quam ante elapsos quindecim ab hinc dies inviserat Chirurgus quidam in Portu del Callao Accessio nocturna, accedebant protinus difficultas respi-

randi, motus convulsivi, facies livida, pulsus fortis, plenus, febris vomitione materiae mucosae terminabatur. Respiratio adeo anxiosa, ut erigat se, et ponat pedes extra Crepidinem lecti. Tussis quasi cum strepitu dolorifico gutturis sine sputis, Statim Ol. amygd. sumpsit, sequente die Venae sectionem. Decoctum pectorale. Tussis, et respiratio, et pulsus peiores. Venae sectionem unc. sex. Sanguis admodum inflammatorius. Clyisma commune. Ac 14 sumpsit lene Catharticum. Tussis minus molesta, repetita catharci, ac tandem semigrano Opii, convalescere coepit.

Epilogus. Tusses hujus trimetris, scilicet autumnii proxime elapsi, Coelo existente sicco et frigido, puerorum convulsivae; (9) mense Maii, et Junii praeter hunc affectum, febres Tercianae et continuae, pleuritide quandoque tam vera, quam spuria stipatae, colicae passionis aperuere. et nonnullae Variolae non Vaccinatos corripuerunt. Exordium Hyemis frigidum adhuc, et siccum: à die 25 noctes pluviosae: tusses

(9) Hujus diu morbi victima fuit facetus infans Sap. Nuj. Archiatri, cujus aegregium opus (observ. sre. el Clima de Lima) ad meliorem propositi nostri exarationem consulimus.

minus graves. Pueruli et infantes solum pertussi obnoxii; id que in praesenti epidemia á diathesi gastrica phlogistica, sithenica E. regnante. Id circo instituenda Phlebotomia. Emesis Tartritis Potasse stibiatae lenis: dein repetita catharcis, ut venter continuo fluat: Hypnop- tica ad agitationes convulsivas praecavendas, profligandos intestinos motus sanguinis liquationis et resolutionis, cocionemque praeparandam. Demum tonic; et prae omnibus praestantissimus Peruvianus Cortex, ad Rachitidem et Scrophulas funestas morbi terminationes impediendas.

Mitigatis quamplurimum Symptomatibus ad reliquias morbi discutiendas nihil accomodatus quam Radix Seneka, quae species est Poligalae in Virginia crescentis, cujus aegregii effectus nostra in aegritudine, analogia primum, deinde innumeris experimentis D. Tennent Medico Anglo in Virginia innotuere. Vnde hanc tussis puerorum convulsivae certe unicum specificum dixerim, si ita loqui fas sit. Proscriptum apud Limanos Medicos Brownianum systema non est in me pro naturae legibus evolvendis illi obtemperari, etsi accomodatus ad tussis nostrae phaenomena explananda iudicem.

Non parvus est numerus hominum é pulmo-
nibus Limae laborantium. Seu quod olim Romae
evenit ob aëris humidam intemperiem, i dem Lima-
nibus accidit. Sive quod Limani partes Thoracis im-
becillas habeant, et debilia sint Viscera, catarrhisque
obnoxii. Idem Parisiencibus contingit etiam, gravi Pec-
toris affectu cum tussi molesta corripuntur, et oriri
videtur ab aëris Lutetiae intemperie, á Visceribus im-
becillibus, á labe haereditaria, á delicata, ut nos-
trates, vita. Relatio enim patet Lutetianos inter, Ro-
manos, Limanosque nostros.

Nunc superest, Patres ornatissimi, ut tenui
imbelleque nostro labori faventes, haec aetatis immaturae
tentamina benigno animo accipiatis.

TITULARIS FISICA.

*CHemiae, et Botanices, et Historiae na-
turalis Studium, Principis ornamentum, Patriae
decus, Civium utilitas.*

Si historicorum annales evolvas, videbis va-
rias Orbis plagas successive experiri benignum scien-
tiarum et artium iufluxum Principis sub auspiciis. In
Indis ad antiquissimis temporibus extitere florentes,

in illis scientiae, simul cum administratione publica; forsán inde eas recepit Aegyptus, inde migratae Graetiam in auspíato splendore illustrat, posteaque ad litora Tiberis sub *Augusto* confluant: remanent inde in Orientem sub auspíis *Maumeti* et *Calipharum*; denuo que Romam repetunt principibus domus *Medicis* benevole exceptae; posterius in Gallia sedem habent, obtemperantes voci *Ludovici Magni*: plagae mox ipsae septentrionales quasi suo jure eas sibi vindicant, instaurant *Gustavius* in Suessia, *Petrus Magnus* in Moscovia, *Federicus* in extremis Germaniae plagis: tandem felix aurora lucidum diem praenuntiat Limanis incolis sub benigno JOSEPHI FERDINANDI ABASCAL imperio.

Omnia quibus homo sustentatur, et gracescit, vestitur, et superbit, conservatur, et efflato est animo, nec non omnia, quae profari valent vestium pompa, explendor, divitiae, delitiae, et necessitas ex hisce primam Chemia, Botanica, historia naturalis nacta sunt originem. Ergo inter sidera posteritas collocabit Principem, cujus auspíis naturae claustra perfringentur suam in necessitatem, pompam, et splendorem, Ergo. &

INSTITUTO RIVA-AGÜERO
 PONTIFICIA UNIVERSIDAD
 CATOLICA DEL PERÜ
BIBLIOTECA
 COLECCIÓN
 FELIX DENEGRI LUNA